

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა საქართველოს სახელით

საქმე №ას-1501-1421-2017

ას-1501-1421-2017 ც-----ე

28 თებერვალი, 2018 წელი,
ქ. თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:

მზია თოდუა (თავმჯდომარე),
ეკატერინე გასიტაშვილი (მომხსენებელი),
პაატა ქათამაძე

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი განხილვის გარეშე

კასატორი– სს „ს-----ა“ (მოსარჩელე)

მოწინააღმდეგე მხარე – ე----- ც-----ე (მოპასუხე)

გასაჩივრებული განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 25 ოქტომბრის განჩინება

კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი
გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის დაკმაყოფილება

დავის საგანი – ზიანის ანაზღაურება

საკითხი, რომელზედაც მიღებულია განჩინება - საკასაციო საჩივრის
დაუშვებლად ცნობა

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი:

1. შპს "ა-----ას" 100 %-იანი წილობრივი მონაწილეობით, 2009 წლის 1 ივნისს, შპს "ა-----ა" დაფუძნდა და სამეწარმეო რეესტრში 2009 წლის 2 ივნისს დარეგისტრირდა, დირექტორად კი ე----- ე (შემდეგში: მოპასუხე ან დირექტორი) დაინიშნა. შპს "ა-----ა" დაზღვევის (არასიცოცხლის) და სიცოცხლის დაზღვევის საქმიანობას ეწეოდა. შპს "ა-----ას" 2009 წლის 20 ოქტომბრის ბრძანებით სახელწოდება შეეცვალა და გახდა შპს "ს-----ა" (შემდეგში: მოსარჩელე, აპელანტი, კასატორი ან კომპანია; იხ. ტ. 1, ს/ფ 15-26).
2. მოპასუხე, პირადი განცხადების საფუძველზე, 2011 წლის 26 სექტემბერს, დირექტორის თანამდებობიდან გათავისუფლდა (იხ. ტ. 1, ს/ფ 29).
3. კომპანიის პარტნიორის, 100 %-იანი წილის მფლობელის შპს "ა-----ას" მიერ, თავისი შიდა აუდიტის სამსახურის საშუალებით, 2012 წლის ივნისში დაიწყო კომპანიაში მიღებული მმართველობითი გადაწყვეტილების კანონიერების, კეთილსინდისიერების, კომპანიის ინტერესებთან შესაბამისობის, მიზანშეწონილობის და ხელსაყრელობის მდგომარეობის აუდიტი, რომელმაც 2009-2011 წლების სადაზღვევო ზარალები და 2009-2010 წლების ხელფასების, პრემიების, ჯილდოების თემატიკა მოიცვა. 2015 წლის მარტში მომზადებული აუდიტის ანგარიშის თანახმად რიგი დარღვევები გამოვლინდა; მათ შორის 2010-2011 წლებში დამდგარი ზარალი დროულად არ ირიცხებოდა, შესაბამისად ფინანსურ ანგარიშებში და მოგების წლიურ საგადასახადო დეკლარაციაში მოგება არასწორად, ხელოვნურად იყო დაფიქსირებული, ასევე თანამშრომლებზე პრემიები უსაფუძვლოდ გაიცემოდა. 2010 წლის არასწორი ფინანსური შედეგების საფუძველზე შემოსავლების სამსახურში არარეალური მოგების გადასახადის წარდგენის შედეგად კომპანიამ სახელმწიფო ბიუჯეტში მოგების გადასახადის სახით 516 400 ლარი ზედმეტად გადაიხადა. ამავე პერიოდში, ვინაიდან კომპანიის თანამშრომლებზე (მათ შორის გენერალურ დირექტორზე) პრემიების გაცემის ძირითად კრიტერიუმს კომპანიის მოგების გეგმის შესრულება წარმოადგენდა, რეალური ზარალის პირობებში და ხელოვნურად დაფიქსირებული მოგების შედეგად, მოპასუხის მიერ გაცემული ბრძანების საფუძველზე თანამშრომლებზე უსაფუძვლოდ გაიცა პრემია სულ 65 228,1 ლარი (მათ შორის, დირექტორზე - 6 385 ლარი; იხ. ტ. 1, ს/ფ 30-56).
4. 2010 წლის მოგების გადასახადის და 2011 წლის განმავლობაში მიმდინარე

გადასახდელებისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი დეპოზიტებზე საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების გათვალისწინებით, იმ შემთხვევაში თუ მოსარჩელე ბიუჯეტში გადასახდელი გადასახდელების ნაცვლად აღნიშნულ სახსრებს სადეპოზიტო ანგარიშზე განათავსებდა, სარგებლის სახით 223 783,61 ლარს მიიღებდა. შპს „ა-----ას“ შიდა აუდიტის სამსახურის მიერ წარდგენილი გაანგარიშებები ექსპერტებმა შეისწავლეს და შედეგები უცვლელად დადასტურდა (იხ. სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნულ ბიუროს, შემდეგში: ექსპერტიზის ბიურო, №004434715 დასკვნა, ტ. 1, ს/ფ 57-67).

5. პა-----ე შპს „ა-----ას“ 67 %-იანი წილის მესაკუთრეა, რომელიც 2011 წლის 1 მარტამდე, მოპასუხის დირექტორობის დროს, შპს „ა-----ას“ (მოსარჩელე კომპანიის დამფუძნებლის) დირექტორი იყო (იხ. ტ. 1, ს/ფ 108-115).
6. მოპასუხე, კომპანიის გენერალური დირექტორობის პერიოდში, შპს „ა-----ას“ დამფუძნებელი საწარმოს 67%-იანი წილის მფლობელ და იმავდროულად დირექტორ პა-----ეს კომპანიის ძირითადი სამუშაო კომპიუტერული პროგრამის ხარვეზიანობაზე, კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობასა და კომპანიაში გასაცემი ხელფასი-პრემიების შესახებ ინფორმაციას აწვდიდა. პა-----ე ინფორმირებული იყო, რომ პროგრამა, რომელიც ზარალს თუ მოგებას ითვლიდა, გამართულად არ მუშაობდა და მასთან შეთანხმებით პროგრამის მიერ არასწორად დათვლილი ციფრები ჩასწორდა. ინფორმაცია, ასევე, საგადასახადო დეკლარაციები მუდმივად თანხმდებოდა მის დამფუძნებელთან (შპს „ა-----ასთან“) და არა მოპასუხე დირექტორთან (იხ. ელექტრონული მიმოწერები, ტ. 1, ს/ფ 117-198, ტ. 2, ს/ფ 44-52).
7. კომპანიის წესდების 14.5 მუხლის თანახმად "დამფუძნებელთა საერთო კრების გარდა გადაწყვეტილება შეიძლება მიღებულ იქნას წერილობითი ფორმით, ასევე ელექტრონული კომუნიკაციების საშუალებით" (იხ. წესდება, ტ. 1, ს/ფ 263-270).
8. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის საგამოძიებო დეპარტამენტის თბილისის მთავარი სამმართველოს 2010 წლის 11 ნოემბრის მომართვისა და ქ. თბილისის მთავარი სამმართველოს მეორე სამმართველოს გამომძიებლის დადგენილების საფუძველზე მოსარჩელე კომპანიაში დოკუმენტური რევიზია ჩატარდა. მოსარჩელის მიერ საგადასახადო ინსპექციაში წარდგენილ 2009 წლის მოგების გადასახადის დეკლარაციის მიხედვით კომპანიის ერთობლივი შემოსავალია 786 366 ლარი (მათ შორის 188 286 ლარი სადეპოზიტო ანგარიშებზე დარიცხული

პროცენტი); გამოსაქვითი ხარჯები - 543 988 ლარი, საიდანაც: დარიცხული ხელფასი - 211 540 ლარი, ამორტიზაცია - 4 293 ლარი, სრულად გამოქვითული 1 000 ლარამდე ღირებულების ძირითადი საშუალებები - 1 174 ლარი, სხვა გამოქვითვები - 316 402 ლარი; დასაბეგრი მოგება ნაჩვენებია 242 378 ლარი (31%); მოგების გადასახადი - 36 357 ლარი. 2009 წელს ხარჯები ძირითადად გაწეულია დაახლოებით 100 თანამშრომელზე დარიცხული შრომის ანაზღაურებაზე - 211 540 ლარი და სხვა ხარჯების მუხლით - 316 402 ლარი, რომელიც ძირითადად შედგება შპს "ა-----ას" თანამშრომლებზე გაწეული სადაზღვევო მომსახურების (ზარალი) ხარჯებისაგან - 195 411 ლარი და მოზიდული თანხების 5%-სგან - 78 127 ლარი, რომელიც კანონმდებლობით გამოსაქვითი ხარჯია. კომპანიაში ანგარიშსწორება საბანკო ანგარიშების მეშვეობით ხორციელდებოდა, შესაბამისად, საწარმოს სალაროში ნაღდი თანხა არ მოძრაობდა (იხ. ტ. 2, ს/ფ 2-21).

9. საგამოძიებო სამსახურის საგამოძიებო დეპარტამენტის ქ. თბილისის მთავარი სამმართველოს მე-2 სამმართველოში 2010 წლის 13 სექტემბერს სისხლის სამართლის №092100803 საქმეზე გამოძიება დაიწყო, კომპანიის ხელმძღვანელი პირების მიერ უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების ფაქტზე (საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 220-ე მუხლი). მოცემული საქმე გამოძიების სწრაფად და ეფექტურად წარმოების მიზნით სხვა მსგავს საქმეებთან გაერთიანდა. აღნიშნულ საქმეზე მოსარჩელე კომპანიის თანამშრომლებს ი-----ს, გ----- ა-----ს და გ--- წ-----ს ბრალი წაეყენათ, თუმცა იმის გათვალისწინებით, რომ ბრალდებულებმა წარდგენილ ბრალდებაში თავი დამნაშავედ მთლიანად ცნეს და სადაზღვევო კომპანიამ ბიუჯეტისათვის მიყენებული დიდი ოდენობით ზიანი აანაზღაურა, 2011 წლის 30 მარტს გამოძიება და სისხლისსამართლებრივი დევნა შეწყდა (იხ. ტ. 2, ს/ფ 32-40).

10. მოწმე ბ-----ი მ-----ის (იგი მოპასუხის დირექტორობის პერიოდში, 2011 წლის მარტიდან სექტემბრის ბოლომდე სადაზღვევო კომპანიაში პროგრამისტად მუშაობდა) ჩვენებით დასტურდება, რომ პროგრამა, რომელიც ლ----- (ლ---) კ-----ემ შექმნა და მუშაობდა სადაზღვევო კომპანიაში, ხარვეზიანი იყო. თვით პროგრამის შემქმნელი მასში შეცდომებს პოულობდა და ნელ-ნელა მათი აღმოფხვრა ხდებოდა. ცალკეულ შემთხვევაში ოპერატორის შეცდომებიც იყო (მაგ. როცა ზარალის მენეჯერმა 200 ლარის ნაცვლად ჩაწერა მოქალაქის პასპორტის ექვსნიშნა ციფრი), მაგრამ ძირითადი პრობლემა

პროგრამის ხარვეზიანობა იყო. მაგალითად, პროგრამაში შეყვანილი პოლისი ზოგჯერ ერთ დღეს ჩანდა, მეორე დღეს - არა, ზოგჯერ ინვოისი ქრებოდა, როცა ოპერატორმა დაზღვეულის მიერ გადასახდელი თანხა შეცვალა და დაიმანსოვრა, შემდეგ ეს დაზღვეული სისტემიდან გაქრა, პროგრამა დროში ცვლილებას არ აფიქსირებდა (მაგ. დაზღვეულობა იანვარში ზარალი 120 ლარი დაფიქსირდა, თებერვალში თანხა გაიზარდა და ეს ციფრი შეიცვალა, იანვრის ზარალს პროგრამა არ იმანსოვრებდა), ამიტომ ზარალის მენეჯერები ეკრანს სურათს უღებდნენ და საჭიროების დროს ციფრებს ხელით ასწორებდნენ. პროგრამის ყველაზე დიდი პრობლემა ხელოვნური ჩარევის აუცილებლობა იყო, რათა მონაცემები გადაეტანათ. ამის ცოდნა და წვდომა მხოლოდ პროგრამისტ ლ----- კ-----ეს ჰქონდა. მოწმემ დაადასტურა, რომ კომპანიის დირექტორს (მოპასუხეს) არასოდეს უთხოვია მისთვის მონაცემების ხელოვნურად შეცვლა და არც ლ----- კ-----ეს უთქვამს ოდესმე, რომ დირექტორმა მას პროგრამაში რაიმე მონაცემი შეაცვლიყვნა (იხ. სხდომის ოქმი, ტ. 2, ს/ფ 92-122).

11. მოწმე რ----- ხ-----ამ (იგი 2010 წლის ივნისიდან 2011 წლის ნოემბრამდე სადაზღვევო კომპანიაში ფინანსურ კონსულტანტად მუშაობდა) განაცხადა, მისთვის ცნობილია, რომ ნებისმიერი წვრილი თუ მსხვილი საკითხი მოსარჩელე კომპანიის დამფუძნებელი საწარმოს მაჟორიტარ პარტნიორთან და იმავდროულად დირექტორთან პა-----ესთან თანხმდებოდა. პროგრამა ხარვეზებით მუშაობდა და როდესაც მოწმე 2012 წელს სადაზღვევო კომპანიაში დაიბარეს და წერილობითი დასკვნა მოსთხოვეს, თუ რამ გამოიწვია ფინანსური პრობლემები კომპანიაში, მან უპასუხა, რომ მიზეზი ხარვეზიანი პროგრამა იყო (იხ. სხდომის ოქმი, ტ. 2, ს/ფ 92-122).

12. მოწმე გ----- ყ-----მა (იგი 2010 წლის აპრილიდან 2011 წლის აგვისტოს ჩათვლით კომპანიის ფინანსური მენეჯერი იყო) განაცხადა, რომ ყოველი კვარტლის ბოლოს მას დამფუძნებელ პა-----ესთან შეხვედრა ჰქონდა, კომპანიის ყველა ფინანსური საკითხი მასთან განიხილებოდა. გ----- ყ-----მა, როგორც ფინანსურმა მენეჯერმა იცოდა, რომ კომპანიის დირექტორი ხელფასის და პრემიის საკითხებს პა-----ესთან ყოველთვიურად ათანხმებდა, რადგან ამ ციფრებს ელ.ფოსტით მოპასუხეს თავად უგზავნიდა და პა-----ის თანხმობის შემთხვევაში ერთიანი „დაფორმირებული“ სახით მას პა-----ის წერილით დასტური მოსდიოდა. კომპანიის კაპიტალის გაზრდის საკითხზეც გადაწყვეტილებას დამფუძნებელი პა-----

-----ე იღებდა. კომპანიაში პრემიის გაცემის საკითხი ა-----ის სხვა კომპანიებში პრემიის გაცემასთან იყო მიბმული. თუ სხვა კომპანიაში გეგმა შესრულდებოდა, მოსარჩელე კომპანიაში პრემია გაიცემოდა. მარტო მოსარჩელის მიერ გეგმის შესრულებით პრემია არ გაიცემოდა. პროგრამას სერიოზული ხარვეზები ჰქონდა, რაც არანაირ ლოგიკას არ ექვემდებარებოდა. მოწმის განმარტებით, მაგ. ერთ დღეს გიჩვენებდა რომ ზარალი იყო 500 000 ლარო, ორი კვირის მერე გიჩვენებდა რომ იყო 100 000 ლარი, მეორე დღეს კი - 14 000 000 ლარი. მენეჯერები ასეთ ცდომილებას, პროგრამისტს ასწორებინებდნენ. მოპასუხე (კომპანიის იმჟამინდელი დირექტორი) პა-----
 -----ეს პროგრამის ცვლილებას მუდმივად სთხოვდა, რადგან პროგრამა ისეთ ციფრებს აჩვენებდა, მენეჯერები აღარ ენდობოდნენ მას და აუდიტის ჩატარებას ითხოვდნენ. თავად გ----- ყ-----ი ყოველ შეხვედრაზე დამფუძნებელ პა-----ეს საქმის კურსში აყენებდა, რომ პროგრამაში ასახული ინფორმაცია სანდო არ იყო. გ----- ყ-----ის სამსახურიდან წასვლის მიზეზი ეს ხარვეზიანი პროგრამა იყო, რადგან იგი თავის სამსახურებრივ მოვალეობას ხარისხიანად ვეღარ ასრულებდა. ერთხელ მან ელ.ფოსტაზე მოპასუხის მიერ დამფუძნებელ პა-----ისათვის გაგზავნილი წერილის ასლი მიიღო, სადაც კომპანიის დირექტორი პა-----
 ----ეს არასანდო პროგრამის გამო რეზერვის დამატებას სთხოვდა, თუმცა აღნიშნული არ გაითვალისწინეს (იხ. სხდომის ოქმი, გ. 2, ს/ფ 92-122).

13. სადაზღვევო კომპანიის მიერ 2011 წლის პერიოდზე ბიუჯეტის სასარგებლოდ ზედმეტად გადახდილი 516 400 ლარი 2010 წელს ჩაბარებული არაზუსტი მოგების დეკლარაციის შედეგი იყო. აღნიშნული ავანსები 2011 წლის დეკლარაციის (ზარალიანი) ჩაბარების შემდგომ ბარათებზე ზედმეტობად აისახა და 2013 წლის აგვისტოს თვეში ამოიწურა. 2010 წლის მოგების გადასახადის დეკლარაცია 2014 წლის 24 ივნისს დაზუსტდა. დეკლარაციის დაზუსტების შედეგად წარმოქმნილი ზედმეტობის გაქვითვის პროცესმა, მიმდინარე მონაცემებზე დაყრდნობით 2015 წლის ბოლომდე გასტანა (იხ. გ. 1, ს/ფ 49-50).

14. სარჩელის საფუძვლები

- 14.1. კომპანიამ 2015 წლის 13 აგვისტოს სარჩელი აღძრა ყოფილი დირექტორის წინააღმდეგ და ამ უკანასკნელისათვის, მოსარჩელის

სასარგებლოდ, 289 011,71 ლარის (მათ შორის, პრემიების უსაფუძვლო გაცემით მიყენებული ზიანის ანაზღაურების სახით 65 228,10 ლარი და მიუღებელი შემოსავლის სახით 223 783.61 ლარი) დაკისრების მოთხოვნით.

14.2. მოსარჩელემ ამ განჩინების 1-4 და 8-9 პუნქტებში ასახულ გარემოებებზე მითითებით აღნიშნა, რომ დირექტორმა „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის (შემდეგში: სპეციალური კანონი) მე-9 მუხლით დადგენილი დანაწესი დაარღვია, რომლის მიხედვით საზოგადოების დირექტორი საზოგადოების საქმეებს კეთილსინდისიერად უნდა გაუძღვეს. მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ დირექტორის ამგვარმა ქმედებამ საზოგადოებას ზიანი მიაყენა, რის ანაზღაურებაზეც პასუხისმგებლობა მასვე ეკისრება.

15. მოპასუხის შესაგებელი

15.1. მოპასუხემ წერილობით წარდგენილი შესაგებლით მის წინააღმდეგ აღძრული სარჩელი არ ცნო და აღნიშნა, რომ კომპანიაში ერთადერთი გადაწყვეტილების მიმღები პირი, როგორც დამფუძნებელი, პა-----ე იყო, ხოლო მოპასუხეს მისი დირექტორობის პერიოდში, მასთან შეთანხმების გარეშე, არც ერთი გადაწყვეტილება არ მიუღია.

15.2. დირექტორის განმარტებით, პა-----ე კომპანიის ძირითადი სამუშაო კომპიუტერული პროგრამის ხარვეზიანობაზე, ასევე ფინანსური მდგომარეობისა და გასაცემი ხელფასი-პრემიების შესახებ ინფორმირებული იყო.

15.3. მოპასუხემ აღნიშნა, რომ სარჩელი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ვინაიდან ზიანის ანაზღაურების არც ერთი სავალდებულო კომპონენტი არ არსებობს. ასევე, მან ყურადღება ხანდაზმულობის ვადაზე გაამახვილა, რომლის თანახმად სახელშეკრულებო მოთხოვნის ხანდაზმულობის 3 წლიანი ვადა გასულია, დირექტორი თანამდებობიდან 2011 წლის სექტემბერში გათავისუფლდა, ამ თარიღიდან სარჩელის აღძვრამდე კი 3 წელზე მეტია გასული.

16. თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება

16.1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა

კოლეგიის 2016 წლის 28 იანვრის გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

16.2. საქალაქო სასამართლომ გადაწყვეტილების მიღებისას სპეციალური კანონის მე-9 მუხლითა და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის (შემდეგში: სსკ) 316-ე, 317-ე, 992-ე, 408-ე, 411-ე, 412-ე მუხლებით იხელმძღვანელა.

17. მოსარჩელის სააპელაციო საჩივარი

17.1. მოსარჩელემ თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, სარჩელის დაკმაყოფილება მოითხოვა.

18. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განჩინება და დასკვნები

18.1. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 25 ოქტომბრის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და უცვლელად დარჩა გასაჩივრებული გადაწყვეტილება.

18.2. სააპელაციო სასამართლოს მითითებით საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები სპეციალური კანონის 9.6 მუხლის შემადგენლობის სამართლებრივ კვალიფიკაციას არ იძლეოდა. სააპელაციო სასამართლომ სრულად გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს შეფასება იმის შესახებ, რომ კომპანიის მიერ 2011 წელს ბიუჯეტის სასარგებლოდ ზედმეტად გადახდილი 516 400 ლარი კომპანიის ფაქტობრივი დანაკლისი - ზარალი არ იყო, იმდენად, რამდენადაც აღნიშნული თანხით კომპანიის მიმდინარე გადასახადები გაიქვითა.

18.3. სააპელაციო სასამართლომ დაუსაბუთებლად მიიჩნია აპელანტის პოზიცია იმის თაობაზე, რომ 2010 წლის არასწორი დეკლარაციის საფუძველზე 2011 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ ზედმეტად გადახდილი 516 400 ლარი, 2011 წლიდან 2010 წლის დეკლარაციის დაზუსტების თარიღამდე - 2014 წლის ივნისამდე სადეპოზიტო ანგარიშზე განუთავსებლობით მოცდენილი თანხაა. სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა, რომ მოცემული სადავო შემთხვევა სპეციფიკურია და აპელანტის

მიერ მოხმობილი უზენაესი სასამართლოს განჩინებებში ჩამოყალიბებული პრაქტიკისგან განსხვავდება, რადგან მოცემული დავა ჩვეულებრივი ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში მოვალის მიერ ფულადი ვალდებულების არადროული შესრულების გამო გასესხებული თანხის მოცდენით (სარგებლის მიუღებლობა) კრედიტორის მიერ განცდილ ზიანს არ ეხება. მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელემ უნდა დაადასტუროს, რომ მის მიერ 2011 წელს ბიუჯეტში ზედმეტად გადახდილი თანხა სადეპოზიტო ანგარიშზე უდავოდ განთავსდებოდა, 2014 წლის ივნისამდე არ გაიხარჯებოდა და მას სარგებელი დაერიცხებოდა. სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ აღნიშნული გარემოების დასადასტურებლად მოსარჩელის მხოლოდ ის არგუმენტი, რომ მისი, როგორც სადაზღვევო კომპანიის, კანონისმიერი ვალდებულებაა სარეზერვო თანხები გააჩნდეს, საკმარისი არ იყო. ვინაიდან მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელეს იმის დამადასტურებელი მტკიცებულება, რომ სადავო პერიოდში მას სარეზერვო თანხების გაზრდა ესაჭიროებოდა და დეპოზიტზე თანხების აკუმულირებას სისტემატიურად ახდენდა და ახდენს, არ წარუდგენია. დაუსაბუთებელია მოსარჩელის მტკიცება დეპოზიტებზე თანხების განთავსების მოცდენის შესახებ (სსკ-ის 412-ე მუხლი).

18.4. სააპელაციო სასამართლომ გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს პოზიცია იმის შესახებ, რომ კომპანიაში სადაზღვევო ზარალების არაზუსტი და არადროული აღრიცხვა სადავო პერიოდში დირექტორის არაკეთილსინდისიერი ქმედების შედეგი არ იყო, რადგან საქმის მასალებით დგინდება, რომ აღნიშნულ პერიოდში კომპანიის ელექტრონული პროგრამა, რომლის მეშვეობითაც მოგება-ზარალები აღირიცხებოდა, ახალი დანერგილი იყო და ხარვეზებით მუშაობდა (იხ. ტ. 1, ს/ფ 136-146). ამასთან, პირველი ინსტანციის სასამართლოში მოწმის სახით დაკითხულმა პირებმა (კომპანიის მონაცემთა ბაზის პროგრამისტმა, ფინანსური კონსულტანტმა და ფინანსური მენეჯერმა) დაადასტურეს, რომ პროგრამას ხარვეზები ჰქონდა და ხშირად ხელოვნურ ჩარევას საჭიროებდა (იხ. ამ განჩინების 10-12 პუნქტები).

18.5. სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ საქმის მასალების საფუძველზე პირველი ინსტანციის სასამართლომ მართებულად და ლოგიკურად დაასკვნა, რომ სადავო პერიოდში კომპანიაში მოგება-ზარალების არასწორად დათვლა ელექტრონული პროგრამის ხარვეზით იყო

განპირობებული. ამასთან, დირექტორი ხარვეზების გამოსწორებას ითხოვდა და ის მონაცემების შეცვლაში არასდროს ჩარეულა. მოწმეებმა დაადასტურეს, რომ დირექტორს არასოდეს უთხოვია მათთვის ელექტრონული პროგრამის მონაცემების შეცვლა, ხოლო საამისოდ ელექტრონულ პროგრამაზე მას უშუალოდ არც ცოდნა და არც წვდომა არ ჰქონდა.

18.6. სააპელაციო სასამართლომ განმარტა, მოცემულ შემთხვევაში დირექტორის არაკეთილსინდისიერებას შესაძლებელია ჰქონოდა ადგილი იმ შემთხვევაში, თუ ის ელექტრონული პროგრამის ხარვეზების შესახებ ინფორმაციას საწარმოს დამფუძნებლებს არ მიაწვდიდა და ამ გზით პროგრამის ხარვეზების აღმოფხვრას არ შეეცდებოდა, თუმცა დადგენილია, რომ პროგრამის ხარვეზების თაობაზე დირექტორის მიერ არაერთხელ იყო ინფორმირებული კომპანიის დამფუძნებელი საწარმოს 67%-იანი წილის მფლობელი პარტნიორი და დირექტორი პა-----ე, რომელიც სადაზღვევო კომპანიის მართვაში აქტიურად იყო ჩაბმული. მოწმეთა განმარტებების მიხედვით სადაზღვევო კომპანიის მართვას ფაქტობრივად ეს უკანასკნელი ახორციელებდა.

18.7. სააპელაციო სასამართლომ გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს პოზიცია იმის შესახებ, რომ შპს-ს წესდების 14.5 მუხლი, რომლის თანახმად, დამფუძნებელთა საერთო კრების გარდა გადაწყვეტილება შეიძლება მიღებულიყო წერილობითი ფორმით, ასევე ელექტრონული კომუნიკაციების საშუალებით, სადაზღვევო კომპანიის დირექტორს უფლებას აძლევდა დამფუძნებელი კომპანიის დირექტორთან ელექტრონული კომუნიკაციით გადაწყვეტილებები შეეთანხმებინა. მოწმეებმა ასევე განმარტეს, რომ ყველა ფინანსური საკითხი, ყველა დეკლარაცია, ზარალისა და მოგების ოდენობა თანხმდებოდა არა დირექტორთან, არამედ კომპანიის დამფუძნებელი საწარმოს შპს „ა-----ას“ 67%-იანი წილის მფლობელ პარტნიორთან და დირექტორთან პა-----ესთან.

18.8. სააპელაციო სასამართლომ, ასევე, გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობა და დასკვნა ზიანის სახით თანამშრომლებზე გაცემული პრემიების მოპასუხის მიერ ანაზღაურების სასარჩელო მოთხოვნის უსაფუძვლობის შესახებ. სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა, რომ მოსარჩელემ ამ მოთხოვნის ფაქტობრივი წანამძღვარის არსებობა ვერ დაადასტურა. საქმის მასალებით დადგენილია ის გარემოება, რომ პრემია

მხოლოდ სადაზღვევო კომპანიის მიერ გეგმის შესრულების საფუძველზე არ გაიცემოდა და შპს-ში პრემიის გაცემის საკითხი „ა-----ის“ სხვა კომპანიებში გეგმების შესრულებასა და პრემიის გაცემასთან იყო დაკავშირებული. საქმის მასალებით არ არის დადგენილი და მოსარჩელეს არ წარუდგენია იმის მტკიცებულება, რომ სადავო პერიოდში „ა-----ის“ სხვა კომპანიებიც არ იყვნენ მომგებიანები და მათ თანამშრომლებზე პრემია არ გაცემულა.

18.9. სააპელაციო სასამართლომ სარჩელის ხანდაზმულობასთან დაკავშირებით აღნიშნა, რომ სპეციალური კანონის მე-15 მუხლის მიხედვით სამეწარმეო ურთიერთობებიდან გამომდინარე პრეტენზიების ხანდაზმულობის ვადა არის 5 წელი, მოცემულ სადავო შემთხვევაში კი ეს ვადა დარღვეული არ არის.

19. სააპელაციო სასამართლოს მოსამართლის განსხვავებული აზრი

19.1. ერთ-ერთი მოსამართლის შეფასებით, კომპანიის სარჩელი სადეპოზიტო ანგარიშზე თანხის მოცდენით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურების თაობაზე საფუძვლიანია და უნდა დაკმაყოფილებულიყო. განსხვავებული აზრის მქონე მოსამართლემ დადგენილად მიიჩნია, რომ თანხის სადეპოზიტო ანგარიშზე განთავსების შემთხვევაში მოსარჩელე შემოსავალს - 223 783,61 ლარს მიიღებდა, ხოლო პირველი ინსტანციის სასამართლოს დასკვნა არ გაიზიარა და აღნიშნა, რომ კომპანიამ ზიანი განიცადა, რაც თანხის მოცდენასთან იყო დაკავშირებული (სსკ-ის 412-ე, 414-ე მუხლები). ზედმეტად გადახდილი თანხის სხვაგვარად გამოყენების შემთხვევაში, დარიცხული სარგებლის სახით, შემოსავლის მიღება, სავარაუდოდ უნდა ყოფილიყო მოპასუხისთვის, მით უფრო იმ პირობებში, როდესაც კომპანია „დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნის საფუძველზე ვალდებულია, სარეზერვო ანგარიში გააჩნდეს.

20. მოსარჩელის საკასაციო საჩივრის საფუძვლები

20.1. სააპელაციო სასამართლოს განჩინების საკასაციო წესით გასაჩივრებით აპელანტმა (სადაზღვევო კომპანია) მისი გაუქმება და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, სარჩელის დაკმაყოფილება მოითხოვა.

20.2. კასატორის განმარტებით სააპელაციო სასამართლომ სპეციალური

კანონის მე-9.6 მუხლი არასწორად განმარტა და სსკ-ის 412-ე, 414-ე მუხლები არ გამოიყენა, მოწმეთა ჩვენებები არასრულად შეაფასა, საქმისთვის მნიშვნელობის მქონე მთელი რიგი ფაქტები არ შეაფასა, შესაბამისად, უკანონო და დაუსაბუთებელი გადაწყვეტილება მიიღო.

20.3. კასატორი მიიჩნევს, ვინაიდან საქმის მასალებით დადგენილია, რომ კომპანიის დირექტორმა 2010 წლის მოგების გადასახადი 2011 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტში 516 400 ლარით ზედმეტად გადაიხადა და ამ თანხას სადეპოზიტო ანგარიშზე განთავსების შემთხვევაში 223 783.61 ლარის სარგებელი დაერიცხებოდა, დაუსაბუთებელია ქვემდგომი სასამართლოების დასკვნა, რომ კომპანიას ზარალი არ განუცდია. კასატორი არ ეთანხმება ქვემდგომი სასამართლოების შეფასებას სახელმწიფო ბიუჯეტში ზედმეტად გადახდილი გადასახადის შემდგომში გაქვითვის გამო ზიანის არარსებობასთან დაკავშირებით, რადგან თანხა ეტაპობრივად იქვითებოდა.

20.4. კასატორის განმარტებით სადაზღვევო კომპიუტერული პროგრამის ხარვეზი სადავო შედეგის გამომწვევი მიზეზი არ ყოფილა, რადგან უხარვეზოდ არც ერთი პროგრამა არ მუშაობს. განსახილველ შემთხვევაში კი ადგილი ჰქონდა ხელოვნურ ჩარევას, რის გამოც საწარმოს ზიანი მიადგა, ხოლო პასუხისმგებელი პირი საწარმოს მაშინდელი დირექტორია. სპეციალური კანონის თანახმად კომპანიისათვის მიყენებულ ზიანზე პასუხისმგებელია მისი დირექტორი, მიუხედავად იმისა, ეს ზიანი გამოწვეულია განზრახი მოქმედებებით, თუ მის მიერ საწარმოს არაეფექტიანი მართვით ან თანამშრომლების მოქმედებების არასაკმარისი კონტროლით.

20.5. კასატორის განმარტებით, ვინაიდან კომპანიის საქმიანობა 2010 წელს ზარალიანი იყო, უსაფუძვლო და, ასევე, ზიანის მომტანი იყო დირექტორის გადაწყვეტილება თანამშრომლებისათვის პრემიების გაცემასთან დაკავშირებით.

20.6. კასატორის შეფასებით არასწორია სააპელაციო სასამართლოს შეფასება, თითქოს მოპასუხე ყველა საკითხს შპს „ა-----ას“ დამფუძნებელთან ათანხმებდა, რის გამოც მოპასუხის პასუხისმგებლობის საკითხი არ უნდა დამდგარიყო.

20.7. კასატორის განმარტებით, კომპანიის წესდების 14.5 მუხლში არსებული ჩანაწერი ელექტრონული კომუნიკაციის საშუალებით დამფუძნებელთა საერთო კრების გადაწყვეტილების მიღების

შესაძლებლობის შესახებ, არ შეიძლება გაიგივებულ იქნეს კომპანიის დირექტორის და დამფუძნებელი საწარმოს ერთ-ერთი პარტნიორის მიმოწერასთან. ასევე, საქმეში წარდგენილი მტკიცებულებებით დგინდება, რომ დამფუძნებლის მომენტიდან კომპანიის პარტნიორი იყო და არის შპს „ა-----“ და არა ფიზიკური პირი პა-----ე. შესაბამისად, თუკი დირექტორის მიერ რაიმე საკითხის გადაწყვეტა საჭიროებდა ან საჭიროებს კომპანიის დამფუძნებლის თანხმობას, ის მიღებული უნდა ყოფილიყო შპს „ა-----ას“ გადაწყვეტილების ფორმით და არა დამფუძნებლის დირექტორთან ელექტრონული ფოსტით მიმოწერით. წესდების 14.5 მუხლში სპეციალური კანონის მე-9.1 მუხლის დანაწესი იგულისხმება.

20.8. კასატორის მითითებით მოწმე ბ-----ის ჩვენება დამახინჯებულია, რადგან მოწმემ განმარტა, რომ პროგრამის ხარვეზების გამო საწარმოს ფინანსურ შედეგებში მცირე ცდომილებები შეიძლებოდა ყოფილიყო, მაგრამ მოგება-ზარალის ის დამახინჯება, რაც აუდიტისა და ექსპერტიზის დასკვნებით დადგინდა, პროგრამულ ხარვეზებს არ გამოუწვევია. პროგრამული ხარვეზები კომპანიაში რეალურ მდგომარეობას ვერ შეცვლიდა და ზარალიან კომპანიას ფიქტიურ რამდენიმე მილიონიან მოგებაზე ვერ გაიყვანდა.

20.9. კასატორმა საკუთარი პოზიციის გასამყარებლად უზენაესი სასამართლოს მიერ დადგენილ ერთგვაროვან პრაქტიკაზე მიუთითა - #ას-992-950-2013, 04.03.14 წ., #ას-32-29-2015, 30.10.15 წ., #ას-885-843-2013, 10.12.13 წ. კასატორმა 2014 წლის 25 დეკემბრის #ას-522-496-2013 გადაწყვეტილებაზე მიუთითა და აღნიშნა, რომ გასაჩივრებული განჩინება უზენაესი სასამართლოს მიერ დადგენილი პრაქტიკისაგან განსხვავდება.

21. საკასაციო სამართალწარმოების ეტაპი

21.1. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 5 იანვრის განჩინებით საკასაციო საჩივარი წარმოებაშია მიღებული საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის (შემდეგში: სსსკ) 391-ე მუხლის მიხედვით დასაშვებობის წინაპირობების შესამოწმებლად.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო საჩივარი დაუშვებელია, რადგანაც იგი არ აკმაყოფილებს სსსკ-ის 391-ე მუხლის მოთხოვნებს.

22. სსსკ-ის 391-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო საჩივარი ქონებრივ და სხვა არაქონებრივ დავებში დასაშვებია, თუ:

ა) საქმე მოიცავს სამართლებრივ პრობლემას, რომლის გადაწყვეტაც ხელს შეუწყობს სამართლის განვითარებას და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებას;

ბ) საქართველოს უზენაეს სასამართლოს მანამდე მსგავს სამართლებრივ საკითხზე გადაწყვეტილება არ მიუღია;

გ) საკასაციო საჩივრის განხილვის შედეგად მოცემულ საქმეზე სავარაუდოა მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან განსხვავებული გადაწყვეტილების მიღება;

დ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება განსხვავდება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან;

ე) სააპელაციო სასამართლომ საქმე განიხილა მატერიალური ან/და საპროცესო სამართლის ნორმების მნიშვნელოვანი დარღვევით, რასაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე;

ვ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება ეწინააღმდეგება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციასა და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალს;

ზ) გასაჩივრებულია სააპელაციო სასამართლოს მეორე დაუსწრებელი გადაწყვეტილება ან განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების თაობაზე.

23. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი საკასაციო საჩივარი არ არის დასაშვები სსსკ-ის 391-ე მუხლით გათვალისწინებული არც ერთი საფუძვლით. ამასთან, საკასაციო საჩივარი დასაშვები რომც ყოფილიყო, მას არა აქვს წარმატების პერსპექტივა, სახელდობრ:

23.1. სსსკ-ის 407.2-ე მუხლის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა

საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია. დასაბუთებულ პრეტენზიაში იგულისხმება მითითება იმ პროცესუალურ დარღვევებზე, რომლებიც დაშვებული იყო სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმის განხილვის დროს და რამაც განაპირობა ფაქტობრივი გარემოებების არასწორად შეფასება-დადგენა, მატერიალურსამართლებრივი ნორმის არასწორად გამოყენება ან/და განმარტება. საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ კასატორს, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებთან მიმართებით, არ წარმოუდგენია დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება).

24. ამრიგად, იმ სამართლებრივი შედეგის გათვალისწინებით, რისი მიღწევაც მოსარჩელეს სურს, კერძოდ, დირექტორის მიერ კომპანიისათვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურება **სპეციალური კანონის მე-9 მუხლის მე-6 პუნქტიდან** (ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული პირები და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები საზოგადოების საქმეებს უნდა გაუძღვნენ კეთილსინდისიერად; კერძოდ, ზრუნავდნენ ისე, როგორც ზრუნავს ანალოგიურ თანამდებობაზე და ანალოგიურ პირობებში მყოფი ჩვეულებრივი, საღად მოაზროვნე პირი, და მოქმედებდნენ იმ რწმენით, რომ მათი ეს მოქმედება ყველაზე ხელსაყრელია საზოგადოებისათვის. თუ ისინი არ შეასრულებენ ამ მოვალეობას, საზოგადოების წინაშე წარმოშობილი ზიანისთვის პასუხს აგებენ სოლიდარულად, მთელი თავისი ქონებით, პირდაპირ და უშუალოდ..), ასევე, **სსკ-ის 709-ე** (დავალების ხელშეკრულებით რწმუნებული ვალდებულია შეასრულოს მისთვის დავალებული (მინდობილი) ერთი ან რამდენიმე მოქმედება მარწმუნებლის სახელითა და ხარჯზე), **712-ე მუხლის პირველი და მეორე ნაწილებიდან** (რწმუნებული მოვალეა შეასრულოს მარწმუნებლის მითითებები. რწმუნებულს შეუძლია გადაუხვიოს მარწმუნებლის მითითებებს, თუ, გარემოებებიდან გამომდინარე, მას შეუძლია ივარაუდოს, რომ მარწმუნებელი საქმის ვითარების ცოდნის შემთხვევაში მოიწონებდა ასეთ გადახვევას. რწმუნებული მოვალეა მითითებებისაგან გადახვევამდე შეატყობინოს მარწმუნებელს და დაელოდოს მის გადაწყვეტილებას, თუკი დაყოვნებით მარწმუნებელს არ შეექმნება ზიანის მიყენების საფრთხე), **394.1-ე** (მოვალის მიერ ვალდებულების დარღვევისას კრედიტორს შეუძლია მოითხოვოს ამით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურება), **408.1-ე** (იმ პირმა, რომელიც ვალდებულია ანაზღაუროს ზიანი, უნდა აღადგინოს ის მდგომარეობა, რომელიც იარსებებდა, რომ არ დამდგარიყო ანაზღაურების მავალდებულებელი გარემოება) და **411-ე** (ზიანი უნდა ანაზღაურდეს არა მხოლოდ ფაქტობრივად დამდგარი ქონებრივი დანაკლისისთვის, არამედ მიუღებელი შემოსავლისთვისაც. მიუღებლად ითვლება შემოსავალი, რომელიც არ მიუღია პირს და რომელსაც იგი მიიღებდა, ვალდებულება ჯეროვნად რომ შესრულებულიყო) მუხლებიდან გამომდინარეობს. მოცემულ შემთხვევაში, სააპელაციო სასამართლომ სწორად დაადგინა სამართლებრივი შედეგის განმაპირობებელი ფაქტობრივი წანამძღვრების არარსებობა და ძირითადად სწორი სამართლებრივი შეფასება მისცა მათ.

25. მოსარჩელე (სადაზღვევო კომპანია) მიიჩნევს, რომ მოპასუხემ, მისი დირექტორობის პერიოდში, მიიღო იმგვარი გადაწყვეტილებები, რომ კომპანიას 289 011.71 ლარის (65 228.1 ლარი კომპანიის თანამშრომლებზე უსაფუძვლოდ გაცემული პრემიები, ხოლო 223 783.61 ლარი მიუღებელი შემოსავალია,

- რომელსაც კომპანია მიიღებდა დირექტორს 516 400 ლარი სახელმწიფო ბიუჯეტში ზედმეტად რომ არ გადაეხადა და სადეპოზიტო ანგარიშზე განეთავსებინა) ზიანი მიაყენა, რისი ანაზღაურების ვალდებულებაც მას ეკისრება.
26. სადაზღვევო კომპანია ყოფილ დირექტორს ედავება, რომ დირექტორის მიერ სახელმწიფო გადასახადის 516 400 ლარის ზედმეტად გადახდით, კომპანიას 223 783.61 ლარის შემოსავალი დირექტორმა დააკარგვინა (სსკ-ის 411-ე მუხლი, იხ. ამ განჩინების მე-4 პუნქტი). ამ გარემოებას კასატორი იმით ასაბუთებს, რომ დირექტორმა სადაზღვევო კომპანიის პროგრამაში მონაცემები ხელოვნურად შეცვალა, 2010-2011 წლებში ზარალები დროულად არ აღრიცხა, რამაც მოგების მაჩვენებელი ხელოვნურად გაზარდა და კომპანია დააზარალა.
27. მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ კომპანიის დირექტორმა სპეციალური კანონის მე-9 მუხლის მე-6 პუნქტის დანაწესი დაარღვია და საზოგადოების საქმიანობას კეთილსინდისიერად არ უძღვებოდა.
28. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, იმისათვის, რომ მოპასუხეს დავალების ხელშეკრულებიდან (სსკ-ის 709-ე მუხლი) გამომდინარე, მასზე დაკისრებული ვალდებულების (სსკ-ის 712-ე მუხლის პირველი და მეორე ნაწილები) დარღვევის გამო (სსკ-ის 394.1-ე მუხლი), ზიანის ანაზღაურება (სსკ-ის 408.1-ე მუხლი) დაეკისროს, მოსარჩელემ უნდა დაამტკიცოს, რომ კომპანიის დირექტორი კომპანიის საქმიანობას სპეციალური კანონის მე-9 მუხლის მე-6 პუნქტით დადგენილი სტანდარტით არ უძღვებოდა (იხ. ამ განჩინების 24-ე პუნქტი). განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე ვერ ადასტურებს მისი მოთხოვნის საფუძვლიანობას, რადგან მან ვერ წარმოადგინა მტკიცებულებები, რომლებიც დირექტორის ფიდუციური მოვალეობის დარღვევის ფაქტებს შეეხებოდა.
29. „საზოგადოების წინაშე დირექტორების პასუხისმგებლობის საკითხის განხილვისას საზოგადოების მიერ სარჩელის საფუძვლიანობის დასადასტურებლად წარდგენილი მტკიცებულებების გაქარწყლების ვალდებულება ეკისრება დირექტორს, რომელმაც უნდა დაადასტუროს, რომ მას არ მიუძღვის საზოგადოებისათვის მიყენებული ზიანის დადგომაში ბრალი და, რომ ის მოქმედებდა გულმოდგინე ხელმძღვანელის კეთილსინდისიერებით. საკასაციო სასამართლოს მითითების შესაბამისად, მოპასუხემ უნდა გააქარწყლოს დირექტორის მიერ ვალდებულების კანონშეუსაბამოდ შესრულება, თუმცა ეს არ გამორიცხავს მოსარჩელის ვალდებულებას, ადასტუროს მოთხოვნის მართებულობა. ამდენად, მტკიცების თვალსაზრისით, მსგავსი კატეგორიის საქმეებზე მოსარჩელე საზოგადოების ვალდებულებას წარმოადგენს ზიანის არსებობის ფაქტის დამტკიცება, მან უნდა მიუთითოს და წარადგინოს მტკიცებულებები, რომლებიც ადასტურებს საწარმოს მატერიალური დანაკლისის ფაქტს, რომელიც დირექტორის ბრალეული ქმედების შედეგია, ხოლო საწარმოს ხელმძღვანელობითი/წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირი ვალდებულია გააქარწყლოს ეს გარემოება იმგვარად, რომ იგი კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად ასრულებდა დაკისრებულ მოვალეობებს და თუნდაც მატერიალური

დანაკლისის არსებობის შემთხვევაში, ეს მდგომარეობა არ არის დირექტორის ბრალეული ქმედების შედეგი“ (იხ. სუსგ #ას-245-230-2014, 23.10.2015 წ.).

30. „კეთილსინდისიერი ხელმძღვანელობა გულისხმობს პროცესს, როდესაც ხელმძღვანელი აცნობიერებს, თუ რა ხდება მის გარშემო, შესაბამისად, მოქმედებს ეფექტურად და იღებს სწორ გადაწყვეტილებებს. ხელმძღვანელის კეთილსინდისიერება ვლინდება მის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებსა და შესაბამისად განხორციელებული მოქმედებების ურთიერთდამოკიდებულებიდან, ასევე სხვადასხვა პრობლემების დასაძლევად განხორციელებული ღონისძიებებიდან. ხელმძღვანელი უნდა აცნობიერებდეს მის როლს საწარმოში, იმავდროულად, საწარმოს როლს ბიზნესში და მოქმედებდეს იმ ცნობიერებით, რომ აუცილებელია საწარმოს განვითარება. აღნიშნულის მისაღწევად საჭიროა არა მხოლოდ მაღალი პროფესიონალიზმი, არამედ საზოგადოების წინაშე მდგარი გამოწვევების გაცნობიერება, მისი დაძლევის გზების მოძიება, ასევე საწარმოს პარტნიორებთან და საზოგადოების საქმიანობასთან დაკავშირებულ პირებთან წარმატებული კომუნიკაცია. ეს არის საწარმოს გონივრული მართვის ძლიერი იარაღი, განხორციელებული საქმიანობის სიცხადისა და წარმატებული მართვის საწინდარი“ (იხ. სუსგ #ას-522-496-2013, 25.12.2014 წ.).
31. კასატორის განმარტებით მოწმე ბ----- მ-----ის ჩვენებით დასტურდება, რომ მოპასუხის დავალებით პროგრამაში მონაცემები შეიცვალა (იხ. საკასაციო საჩივარი, ტ. 3, ს/ფ 157). საკასაციო სასამართლო კასატორის ამ შეფასებას არ იზიარებს, რადგან დასახელებულ მოწმეს ჩვენების მიცემისას არ უთქვამს, რომ პროგრამაში ცვლილებები მოპასუხის მითითებით განხორციელდა. ამას არც კასატორი აცხადებს. კასატორი აღნიშნავს, რომ მოწმის ჩვენებით მონაცემების ცვლილებაში ხელოვნური ჩარევის ფაქტი დასტურდება. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ამგვარი გარემოების მხოლოდ მოწმის ჩვენებაზე დაყრდნობით დადასტურება დაუშვებელია, მით უფრო იმ პირობებში, როცა მოწმეს ამ პროცესში მოპასუხის მონაწილეობაზე არ მიუთითებია.
32. საკასაციო სასამართლო სრულად იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს, ამ განჩინების 18.2-18.7 ქვეპუნქტებში ასახულ, ფაქტობრივ-სამართლებრივ დასაბუთებას და ზემოთ მოხმობილ სასამართლო პრაქტიკაზე დაყრდნობით განმარტავს, რომ მოსარჩელე ვერ ასახელებს და, შესაბამისად, ვერ ადასტურებს მოპასუხის მიერ სპეციალური კანონის მე-9 მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობის დაკისრებისათვის აუცილებელი წინაპირობების არსებობის ფაქტს (იხ. ამ განჩინების 28-30 პუნქტები).
33. მიუღებელი შემოსავლის დაკისრებისათვის მოსარჩელეს უნდა დაედასტურებინა, რომ მოპასუხის მიერ მასზე დაკისრებული ვალდებულების ჯეროვნად შესრულების შემთხვევაში, კომპანია სარჩელით მოთხოვნილ მიუღებელ შემოსავალს მიიღებდა. განსახილველ შემთხვევაში კი საქმის მასალებით დირექტორის მიერ მასზე დაკისრებული ვალდებულების არაჯეროვანი შესრულების ფაქტი არ დადასტურდა, აქედან

გამომდინარე, არ არსებობს სსკ-ის 411-ე მუხლით გათვალისწინებული მიუღებელი შემოსავლის მოპასუხისათვის დაკისრების წინაპირობა. მოსარჩელის პოზიცია მისსავე ახსნა-განმარტებებს ეფუძნება, მოწმეთა ჩვენებებით და ელ. მიმოწერებით კი დასტურდება, რომ დირექტორი მასზე დაკისრებულ მოვალეობებს ჯეროვნად ასრულებდა, რამაც სარჩელს ფაქტობრივ-სამართლებრივი საფუძველი გამოაცალა.

34. კასატორის პრეტენზიასთან დაკავშირებით, რომელიც ეხება დირექტორის მიერ კომპანიის თანამშრომლებზე გაცემული პრემიების დირექტორისათვის დაკისრებას, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ამგვარ მოთხოვნას განსახილველ შემთხვევაში საფუძველი არ აქვს. მოსარჩელე ვერც იმას ადასტურებს, რომ დირექტორმა პრემიების გაცემით კომპანიას ზიანი მიაყენა, ვერც იმას, რომ ეს ქმდება მართლსაწინააღდეგო იყო და ვერც იმას ამტკიცებს, რომ დირექტორი ასეთ გადაწყვეტილებებს თვითნებურად, საზოგადოების ინტერესების საზიანოდ იღებდა (იხ. ამ განჩინების 18.8 ქვეპუნქტი).
35. ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი პარაგრაფი ავალდებულებს სასამართლოს, დაასაბუთოს თავისი გადაწყვეტილება, რაც არ უნდა იქნეს გაგებული თითოეულ არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემად (იხ. *Van de Hurk v. Netherlands*, par.61, *Garcia Ruiz v. Spain* [GC] par.26; *Jahnke and Lenoble v France* (dec.); *Perez v France* [GC], par. 81); *Boldea v. Romania*, par. 30). აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა დეტალურად აღარ იმსჯელებს განსახილველი საკასაციო საჩივრის ყველა პრეტენზიაზე.
36. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული განჩინება კანონიერია, ხოლო საწარმოს საკასაციო საჩივარი დაუსაბუთებელი, რაც გამორიცხავს მისი არსებითად განსახილველად დაშვების სამართლებრივ შესაძლებლობას.
37. სსკ-ის 401-ე მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე, თუ საკასაციო საჩივარი დაუშვებლად იქნება ცნობილი, პირს დაუბრუნდება, მის მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის 70 პროცენტი.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 284-ე, 285-ე, 391-ე, 401-ე, 408.3-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

1. სს "ს-----"-ს საკასაციო საჩივარი, როგორც დაუშვებელი, დარჩეს განუხილველად;
2. სს "ს-----"-ს (ს/კ 2-----) სახელმწიფო ბიუჯეტიდან (ქ.თბილისი, „სახელმწიფო ხაზინა“, ბანკის კოდი TRESGE22, მიმღების

ანგარიშის №200122900, სახაზინო კოდი 300773150) დაუბრუნდეს საკასაციო საჩივარზე მისმიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის 8000 ლარის (გადახდის ქვითარი N1513149917, გადახდის თარიღი 2017 წლის 13 დეკემბერი), 70% – 5600 (ხუთი ათას ექვსასი) ლარი;

3. განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

თავმჯდომარე

მ. თოდუა

მოსამართლეები:

ე. გასიტაშვილი

პ. ქათამაძე